Operating systems

Project2 report

رضا چهرقانی 810101401 امیر نداف فهمیده 810101540 مصطفی کرمانینیا 810101575

مخزن گیتهاب این پروژه:

https://github.com/mostafa-kermaninia/OS_LAB_P2

آخرين كاميت:

caf21b737f86ed482b53dea1dd39a77d10079644

• پرسش 1) کتابخانههای سطح کاربر در ۴XV، برای ایجاد ارتباط میان برنامههای کاربر و کرنل به کار میروند. این کتابخانهها شامل توابعی هستند که از فراخوانیهای سیستمی استفاده می کنند تا دسترسی به منابع سخت افزاری و نرم افزاری سیستم عامل ممکن شود. با تحلیل فایلهای موجود در متغیر BLIB در 6XV، توضیح دهید که چگونه این کتابخانهها از فراخوانیهای سیستمی بهره می برند؟ همچنین، دلایل استفاده از این فراخوانیها و تأثیر آنها بر عملکرد و قابلیت حمل برنامهها را شرح دهید.

در ۴۵x۷ کتابخانههای کاربری که در پوشه ULIB قرار دارند، واسطی بین برنامههای کاربری و کرنل فراهم می کنند که شامل توابعی است که مستقیماً از System Callها استفاده می کنند. این توابع با فراخوانیهای سیستمی، امکان دسترسی به منابع کرنل و در نهایت منابع سختافزاری را به برنامههای کاربری می دهند. برای استفاده از System دسترسی به منابع کرنل و در نهایت منابع سختافزاری را به برنامههای کاربری می دهند. در این حالت، کرنل به اجرای کد Call، برنامه کاربری ابتدا باید به کرنل سیگنالی برای ورود به "حالت کرنل" بدهد. در این حالت، کرنل به اجرای کد مربوط به System Call پرداخته و پس از اتمام، دوباره کنترل را به برنامه کاربری برمی گرداند.

دلایل و تأثیرات استفاده از فراخوانیهای سیستمی

استفاده از فراخوانیهای سیستمی از طریق کتابخانههای کاربر در 6xv دارای مزایای متعددی است:

- کتابخانههای کاربر پیچیدگی تعامل مستقیم با سختافزار را پنهان می کنند و توسعه برنامههای کاربری را ساده تر می سازند.

- با محدود کردن دسترسی مستقیم به سختافزار، کرنل میتواند سیاستهای امنیتی را اعمال کرده و اطمینان حاصل کند که فرآیندها در محدودههای مجاز عمل می کنند.
- با ارائه مجموعهای یکپارچه از فراخوانیهای سیستمی، کتابخانههای کاربر در 6xv تعامل با کرنل را استاندارد کرده و برنامهها را قابل حمل تر میسازند.
- فراخوانیهای سیستمی امکان مدیریت خطا در سطح کرنل را فراهم میکنند، که میتواند با شکستهایی مثل کمبود حافظه یا خطاهای دسترسی به فایل به صورت کارآمدتری برخورد کند.

تأثير بر قابليت حمل و عملكرد

استفاده از فراخوانیهای سیستمی از طریق کتابخانههای کاربر، با رعایت استانداردهای مشابه سیستمهای شبه یونیکس، بر قابلیت حمل برنامهها تأثیر مثبتی دارد و مهاجرت برنامههای 6xv به سایر سیستمهای مبتنی بر یونیکس را تسهیل می کند. با این حال، انتقال بین فضای کاربر و فضای کرنل در طی فراخوانیهای سیستمی باعث کاهش عملکرد می شود، زیرا نیاز به تغییر وضعیت یا همان context switch دارد. این کاهش عملکرد، بهای امنیت و پایداری است که مکانیزمهای حفاظتی کرنل فراهم می کنند.

تحليل فايل هاى موجود

متغیر ULIB (در makefile) :

ULIB = ulib.o usys.o printf.o umalloc.o

این متغیر از 4 تا object file تشکیل می شود. حالا برای تشخیص system call های آنها باید به کد منبع آن ها مراجعه کنیم:

ulib.c .1

این فایل کد منبع ulib.o است و شامل توابع کمکیای مانند ulib.o است و شامل توابع کمکیای است که به عنوان توابع سطح کاربر عمل می کنند (پس در h.user اظهار یا gets، stat، atoi و gets، تنها دو تابع gets و stat از فراخوانیهای سیستمی بهره می برند:

- تابع gets: این تابع برای خواندن ورودی از stdin، از فراخوانی سیستمی read استفاده می کند. هر کاراکتر از ورودی با استفاده از این فراخوانی در یک حلقه خوانده می شود و در متغیر یا آرایه مشخصی ذخیره می گردد.
- تابع stat: این تابع سه فراخوانی سیستمی open، fstat و open: این تابع سه فراخوانی سیستمی open و open را برای دسترسی به فایلها و خواندن اطلاعات متادیتای آنها (مانند سایز فایل) استفاده می کند. ابتدا فایل مورد نظر با open باز می شود. سیس با fstat اطلاعات فایل به دست می آید و در نهایت با close فایل بسته می شود.

usys.S .2

این فایل یک کد اسمبلی است و کد منبع usys.o است و شامل پوشانندههای (wrappers) فراخوانیهای سیستمی است. در این فایل، یک ماکرو به نام SYSCALL تعریف شده که وظیفه ایجاد این پوشانندهها را بر عهده دارد:

```
#define SYSCALL(name) \
    .glob1 name; \
    name: \
    mov1 $SYS_ ## name, %eax; \
    int $T_SYSCALL; \ Reza
    ret
```

این ماکرو به ازای هر فراخوانی سیستمی، نام آن را به صورت global اعلام کرده و شماره فراخوانی سیستمی مربوطه را در رجیستر eax قرار میدهد، سپس دستور tint \$T_SYSCALL را اجرا می کند (\$T_SYSCALL برابر با 64 است زیرا شماره تله فراخوانی سیستمی 64 است و برنامه جهت فراخوانی سیستمی دستور 64 int و فراخوانی می کند.

printf.c .3

فایل printf.c کد منبع printf.o و شامل توابعی مانند printf و putc، printint است که برای چاپ کردن اطلاعات به خروجی مورد استفاده قرار می گیرند. تنها تابع putc از فراخوانی سیستمی استفاده می کند (در تو تابع putc استفاده شده است):

- تابع putc: این تابع از فراخوانی سیستمی write برای ارسال یک کاراکتر مشخص به fd مورد نظر (که معمولاً stdout است) استفاده می کند.

از آنجا که توابع printf و printint در نهایت putc را فراخوانی می کنند، به طور غیرمستقیم از فراخوانی سیستمی write استفاده می کنند تا اطلاعات را به خروجی ارسال کنند.

umalloc.c .4

این فایل کد منبع umalloc.o است و شامل توابعی مانند malloc، free و سیچکدام مستقیماً از فراخوانیهای برای تخصیص حافظه پویا و free برای آزاد کردن آن به کار میروند و هیچکدام مستقیماً از فراخوانیهای سیستمی استفاده نمیکنند. (تابع free یک پوینتر را به عنوان ورودی می گیرد که این پوینتر به یک آدرس از حافظه اشاره می کند و سپس این بخش از حافظه را آزاد می کند و تابع malloc برای تخصیص حافظه ی پویا با اندازه ی مشخص استفاده می شود که مقدار خروجی آن یک اشاره گر void به حافظه ی تخصیص داده شده است.) اما تابع morecore که برای افزایش فضای حافظه مورد نیاز فرآیند استفاده می شود، از فراخوانی سیستمی sbrk بهره می برد تا فضای حافظه پردازه را به میزان دلخواه افزایش دهد.

• پرسش 2) فراخوانیهای سیستمی تنها روش برای تعامل برنامههای کاربر با کرنل نیستند. چه روشهای داشته دیگری در لینوکس وجود دارند که برنامههای سطح کاربر میتوانند از طریق آنها به کرنل دسترسی داشته باشند؟ هر یک از این روشها را به اختصار توضیح دهید.

به دستهبندی و توضیح هر یک از این روشها می پردازیم:

1. وقفهها (Interrupts)

وقفهها سیگنالهایی هستند که برای درخواست سرویس از کرنل استفاده می شوند و شامل دو دسته کلی هستند:

- وقفههای سختافزاری (Hardware Interrupts): این وقفهها به صورت آسنکرون (بدون وابستگی به جریان اجرای فعلی برنامه) توسط سختافزارهای خارجی مانند صفحه کلید، موس یا کارت شبکه تولید می شوند و بدون وابستگی به جریان فعلی برنامهها، CPU را برای انجام عملیات خاص فرا می خوانند. به عنوان مثال، فشردن کلید، حرکت موس یا دریافت بسته از شبکه، وقفهای را ایجاد می کند که CPU را به یک روال سرویسدهی وقفه (ISR) هدایت می کند تا نیاز دستگاه برطرف شود. پس از اتمام این فرآیند، کنترل به برنامه قبلی باز می گردد.
- وقفههای نرمافزاری (Software Interrupts) یا Trapها: این وقفهها توسط خود برنامهها تولید می شوند و بصورت سنکرون اجرا می شوند و اغلب برای درخواست سرویس از سیستم عامل یا انجام عملیات خاص استفاده می شوند. نمونههایی از این وقفهها عبارتند از:
 - System Calls: فراخوانیهای سیستمی که مستقیماً دستورات کرنل را فرا میخوانند.
- Exceptions: استثناهایی که توسط CPU هنگام بروز خطاهایی مانند تقسیم بر صفر یا دسترسی غیرمجاز به حافظه ایجاد می شوند.
- Signals: سیگنالها پیامهایی هستند که از طریق کرنل برای آگاهسازی فرآیندها از رویدادهای خاص ارسال می شوند؛ مانند SIGKILL برای خاتمه فوری فرآیند و SIGKILL برای متوقف کردن فرآیند با ترکیب Ctrl + C یا SIGTERM برای ارسال یک سیگنال پایان به یک فرایند استفاده می شود.

2. سیستم فایلهای مجازی (Pseudo-filesystems)

سیستم فایلهای proc/ و sys/ اینترفیسهای مجازی هستند که دادههای ساختارهای کرنل را در دسترس برنامههای کاربر قرار میدهند. پس، استفاده از این فایل سیستم ها نیز ، نیازمند دسترسی به هسته است.

- proc: این فایلسیستم دسترسی به اطلاعات سیستمی و وضعیت پردازهها را فراهم می کند. هر پردازه یک دایرکتوری مختص خود در proc/ دارد که شامل اطلاعاتی مانند شناسه، وضعیت و حافظه مصرفی آن است.
- sys/: این فایل سیستم اطلاعات و تنظیمات مربوط به سختافزار و درایورها را نمایش میدهد. به کمک این سیستم فایل، میتوان تنظیمات سختافزاری سیستم را در زمان اجرا تغییر داد.

Netlink Sockets .3

سوکتهای Netlink امکان ارتباط بین کرنل و برنامههای سطح کاربر را فراهم می کنند و بهویژه در پیکربندی و مدیریت شبکه و مانیتورینگ رویدادهای شبکه به کار می روند. این سوکتها برای ارسال پیامهای دوجهته بین پردازهها و کرنل طراحی شدهاند.

4. واسطهای شبکه و کتابخانههای سطح کاربر

واسط شبکه (Network Interface): برنامهها میتوانند از طریق سوکتها با کرنل و دیگر پردازهها ارتباط برقرار کنند. این روش برای ارتباطات شبکهای و انتقال دادهها از طریق TCP/IP کاربرد دارد.

کتابخانههای سطح کاربر (User-space Libraries): بسیاری از توابع پیچیده مانند توابع شبکه یا مدیریت دستگاهها از طریق کتابخانههایی مانند libc ارائه می شوند که توابع پیچیده کرنل را در قالبی ساده برای برنامههای کاربر فراهم می کنند.

این روشها مکمل فراخوانیهای سیستمی هستند و با ارائه یک لایه انتزاعی و واسطهای متنوع، امکان تعامل امن و کارآمد با کرنل را برای برنامههای کاربر فراهم می کنند. این تنوع ابزارها، توسعه دهندگان را قادر می سازد تا نیازهای خاص هر برنامه را به بهترین شکل برطرف کنند و در عین حال امنیت و پایداری سیستم را حفظ نمایند.

• پرسش 3) آیا باقی تلهها را نمیتوان در سطح DPL_USER فعال نمود؟ چرا؟

خیر، در سیستم عامل 6xv، امکان اجرای تلههای دیگر توسط سطح دسترسی کاربر (DPL_USER) وجود ندارد و اگر یک پردازه بخواهد interrupt دیگری را فعال کند، 6xv به آن این اجازه را نمی دهد و با یک استثنای protection مواجه می شوند. در 6xv، توابع مرتبط با مدیریت اینتراپتها و تلهها از طریق ماکروی

SETGATE در DPL_USER (جدول توصیفگر اینتراپت) پیکربندی میشوند و تلههای سیستمی با DPL_USER تنظیم میشوند تا از طریق آنها، تنها فراخوانیهای سیستمی (که کنترل شدهاند) توسط سطح کاربر فعال شوند. در صورتی که یک پردازه کاربر تلاش کند تلهای خارج از این محدوده را فعال کند، سیستم با یک استثنای حفاظتی صورتی که یک پردازه کاربر تلاش کند تلهای خارج از این محدوده را فعال کند، سیستم با یک استثنای حفاظتی (protection exception) به این عمل پاسخ می دهد و پردازش به وکتور شماره ۱۳ هدایت میشود. این سازوکار مانع از اجرای تلههای غیرمجاز میشود و تنها به تلههای مجاز اجازه اجرا می دهد.. در ادامه، توضیحاتی از دلایل این محدودیت و مکانیزمهای پشت آن می نویسیم:

- محدودیت سطح دسترسی: در معماری 86x، برای دسترسی به تلهها، سطح اولویت جاری (CPL) پردازه باید برابر یا کمتر از سطح دسترسی توصیفگر تله (DPL) باشد. تلههای سطح کرنل دارای DPL سطح ۵ هستند و فقط پردازههایی با این سطح دسترسی امکان فعالسازی آنها را دارند. از سوی دیگر، تلههای سطح کاربر که برای فراخوانیهای سیستمی استفاده میشوند، تنها به DPL_USER (سطح 3) محدود شدهاند.
- جلوگیری از دسترسی غیرمجاز به کرنل: یکی از مهمترین دلایل محدود کردن دسترسی به تلهها جلوگیری از سوءاستفادههای احتمالی است. به عنوان مثال، اگر به یک برنامه کاربر اجازه داده شود که تلههای کرنل و را بدون محدودیت فعال کند، این برنامه می تواند از این قابلیت برای اجرای کد مخرب در سطح کرنل و دسترسی به تمامی منابع و امکانات سیستم استفاده کند. چنین سوءاستفادهای می تواند به تغییرات غیرمجاز در دادهها و دسترسی به منابع حساس سیستم منجر شود که امنیت سیستم عامل را به طور جدی به خطر می اندازد.
- محافظت در برابر خطاهای کاربر: اگر برنامههای کاربر به تلههای کرنل دسترسی داشتند، هر باگ در کد کاربر می توانست به کل سیستم آسیب برساند. سیستم عامل با محدود کردن دسترسیها از تأثیر احتمالی این مشکلات بر پایداری و امنیت کرنل جلوگیری می کند.
- پرسش 4) در صورت تغییر سطح دسترسی، ss و esp روی پشته Push میشود. در غیر این صورت
 Push نمی شود. چرا؟

در سیستمهای مبتنی بر معماری 86x، هنگامی که تلهای فعال میشود و تغییر سطح دسترسی از کاربر به کرنل رخ میدهد، ذخیره ی esp و esp روی پشته ضروری است. دلیل این امر موارد زیر است:

- استفاده از پشته مجزا برای کرنل: هر پردازه دارای دو پشته است؛ پشته کاربر و پشته کرنل. هنگامی که پردازه از سطح کاربر به سطح کرنل منتقل می شود (مثلاً در زمان یک فراخوانی سیستمی یا وقفه)، باید از پشتهای استفاده شود که فقط برای عملیات کرنل اختصاص داده شده است. این جداسازی، ایمنی اطلاعات پردازه در سطح کاربر و ثبات کرنل را تضمین می کند.
- خیره مقادیر SS و ESP: برای انتقال به پشته کرنل، مقادیر ثباتهای SS (به معنی Stack Segment و به معنی Stack Segment مربوط به بخش پشته) و EXP (به معنی EXP و اشاره گر به بالای پشته) که در حال حاضر به پشته کاربر اشاره می کنند، روی پشته جدید (پشته کرنل) ذخیره می شوند. این ذخیره سازی برای بازگشت به حالت قبلی پس از اتمام عملیات کرنل ضروری است؛ زیرا بدون آن، پردازنده نمی تواند به درستی به پشته کاربر بازگردد.
- عدم نیاز به ذخیرهسازی در صورت عدم تغییر سطح دسترسی: اگر تله در همان سطح دسترسی فعلی اجرا شود (مثلاً اگر در سطح کرنل فعال شده و نیازی به تغییر سطح نباشد)، نیازی به ذخیره SS و ESP نیست؛ زیرا پردازنده همچنان از همان پشته قبلی استفاده می کند و تغییری در دسترسی و پشته مورد استفاده رخ نمی دهد.

(نکته ی تقریبا اضافی اما مهم) دلایل استفاده از دو پشته (پشته کاربر و پشته کرنل):

- 1. حفظ وضعیت پردازه: پشته کاربر شامل اطلاعات وضعیت پردازه قبل از تغییر سطح دسترسی است؛ ذخیره SS و ESP کمک می کند تا وضعیت پشته کاربر در بازگشت به آن بازیایی شود.
- 2. حفاظت از پشته کاربر: پشته کاربر ممکن است حاوی اطلاعات حساسی باشد؛ استفاده از پشته کرنل از افشای اطلاعات کاربر توسط عملیات کرنل جلوگیری می کند.
 - 3. جلوگیری از سرریز پشته: پشته کرنل از احتمال سرریز پشته کاربر در عملیات کرنل و خرابی سیستم جلوگیری می کند.
- 4. جداسازی سطح دسترسی: استفاده از پشتههای جداگانه به حفظ امنیت و پایداری سیستم کمک کرده و جدایی سطوح دسترسی را تقویت می کند.
- پرسش 5) در مورد توابع دسترسی به پارامترهای فراخوانی سیستمی به طور مختصر توضیح دهید. چرا در ایرسش ایرسی می گردد؟ تجاوز از بازه معتبر، چه مشکل امنیتی ایجاد می کند؟ در

صورت عدم بررسی بازه ها در این تابع، مثالی بزنید که در آن، فراخوانی سیستمی read_sys() اجرای سیستم را با مشکل روبرو سازد.

توابع argint، argptr و argint و argstr و شدن دریان دسترسی به پارامترهای فراخوانیهای سیستمی استفاده می شوند که از فضای کاربر به فضای کرنل منتقل می شوند. این توابع وظیفه دارند تا مقدار یا آدرس آرگومانها را از استک پروسهی فراخوانی شده دریافت کنند و قبل از استفاده، بررسی کنند که این آدرسها در محدوده مجاز حافظه پروسه قرار داشته باشند. این بررسیها به دلایل امنیتی و جلوگیری از دسترسی غیرمجاز به حافظه سایر پردازهها ضروری هستند.

argint(int n, int *ip) تابع .1

این تابع برای دریافت آرگومانهای عددی از نوع int طراحی شده است. این تابع ابتدا آدرس آرگومان -ام را با استفاده از رجیستر ESP محاسبه می کند. از آنجا که در استک، آرگومانهای ورودی از بالای استک (آدرس بیشتر) به پایین (آدرس کمتر) ذخیره می شوند، و آدرس بازگشت آخرین مقدار ذخیره شده در استک است و آرگومان های ورودی تابع قبل از آن است، و آدرس سر استک هم در رجیستر ESP است، برای یافتن آدرس -امین آرگومان، رابطه زیر استفاده می شود: n * 4 + 4 + ESP = ptr

پس از بهدست آوردن آدرس، این آدرس همراه اشاره گر به حافظه مدنظر برای مقدار int به تابع fetchint ارسال می شود. پس تابع fetchint برای دسترسی به مقدار موجود در آن آدرس فراخوانی می شود و بررسی می کند که آیا این آدرس معتبر است یا خیر (آیا آدرس ارسالی + 4 بایت که اندازه ی int است، در حافظه پردازه است یا نه). در صورت موفقیت، مقدار int آرگومان در متغیر مرجع داده شده در آرگومان دوم ذخیره می شود؛ در غیر این صورت، مقدار 1- بازمی گردد.

argptr(int n, char **pp, int size) تابع .2

تابع argptr برای دریافت آرگومانهایی از نوع اشاره گر (پوینتر) طراحی شده است که به بلاک حافظهای از یک اندازه مشخص اشاره می کنند. این تابع سه آرگومان می گیرد: شماره آرگومان مورد نظر، اشاره گر به یک اشاره گر (char** pp) که در آن آدرس حافظه ذخیره می شود، و اندازه بلاک حافظه به بایت که باید دسترسی پذیر باشد. حالا ابتدا از argint برای دریافت مقدار آدرس پوینتر استفاده می شود. این آدرس ممکن است به داده ای در فضای کاربر اشاره کند که باید با دقت بررسی شود. سپس، بازه آدرس بررسی می شود تا اطمینان حاصل شود که کل بلاک

حافظه (از آدرس شروع تا آدرس شروع + size) در محدوده حافظه پردازه قرار دارد. در صورت معتبر بودن آدرس، اشاره گر به این آدرس در pp ذخیره می شود و مقدار صفر بازمی گردد. اگر این شرایط برقرار نباشند، مقدار 1- به عنوان خطا بازمی گردد.

3. تابع (argstr(int n, char **pp

تابع argstr برای دریافت آرگومانهایی از نوع رشته (string) طراحی شده است. این تابع دو آرگومان می گیرد: شماره آرگومان مورد نظر و اشاره گری به یک اشاره گر *char که آدرس رشته در آن ذخیره خواهد شد. حالا ابتدا، با استفاده از argint، آدرس ابتدای رشته دریافت می شود. سپس این آدرس به تابع fetchstr ارسال می شود. تابع fetchstr وظیفه دارد که بررسی کند آیا این آدرس در محدوده حافظه پردازه قرار دارد و رشته با یک کاراکتر نال (۵)) خاتمه یافته است یا خیر.

مراحل انجام کار در fetchstr: ابتدا آدرس شروع رشته بررسی می شود که آیا در محدوده حافظه پردازه قرار دارد یا خیر. سپس از آدرس داده شده به سمت پایین پیمایش می شود و به دنبال کاراکتر نال می گردد. اگر کاراکتر نال یافت شود، رشته به درستی شناسایی شده و مقدار اشاره گر به رشته در pp ذخیره می شود و طول رشته (بدون نال) بازگردانده می شود. اما در صورتی که کاراکتر نال یافت نشود و به انتهای محدوده حافظه پردازه برسد، مقدار 1- بازگردانده می شود تا نشان دهد رشته نال-ترمینیتد نبوده و یا آدرس معتبر نیست.

4. تابع argfd(int n, int *pfd, struct file **pf) عبع

تابع argfd برای دریافت آرگومانهای نوع فایل دیسکریپتور (file descriptor) در یک فراخوانی سیستمی طراحی شده است. این تابع سه ورودی دارد: شماره پارامتر مورد نظر (مثلاً n) که مشخص می کند کدام پارامتر فایل دیسکریپتور مورد نظر است، و اشاره گری به یک متغیر int که مقدار فایل دیسکریپتور در آن ذخیره خواهد شد، و اشاره گری به یک اشاره گر از نوع *struct file که به فایل مرتبط با فایل دیسکریپتور اشاره می کند. عملکرد این تابع به این صورت است که ابتدا argint برای دریافت مقدار فایل دیسکریپتور از استک فراخوانی می شود. اگر تابع به این صورت است که ابتدا argint برای دریافت مقدار فایل دیسکریپتور از استک فراخوانی می شود. اگر argint نتواند مقدار صحیحی را برگرداند (به عنوان مثال اگر پارامتر n خارج از محدوده باشد)، تابع argfd با مقدار 1- به عنوان خطا پایان می یابد. سپس مقدار فایل دیسکریپتور بررسی می شود: این مقدار نباید کمتر از صفر باشد، همچنین نباید از حداکثر تعداد فایل های مجاز (NOFILE) بیشتر باشد، و در نهایت، چک می شود که آیا این فایل دیسکریپتور به یک فایل باز در جدول فایلهای باز پردازه اشاره می کند یا خیر. برای این کار، از -(myproc)

ofile[fd] استفاده می شود تا اطمینان حاصل شود فایل دیسکریپتور به یک فایل معتبر اشاره می کند. در صورتی که تمام شرایط برقرار باشند و فایل دیسکریپتور معتبر باشد، تابع مراحل زیر را انجام می دهد: اگر اشاره گر pfd معتبر باشد، مقدار فایل دیسکریپتور (fd) در آن ذخیره می شود، و اگر اشاره گر pf معتبر باشد، اشاره گر به فایل (f) در آن قرار داده می شود. در نهایت، اگر تمام بررسی ها موفقیت آمیز باشند، تابع مقدار صفر را به عنوان نتیجه موفقیت آمیز بودن عملیات بازمی گرداند. اما اگر هر کدام از این بررسی ها به دلیل نامعتبر بودن فایل دیسکریپتور شکست بخورند، تابع 1- را برمی گرداند.

اهمیت بررسی بازه آدرسها در argptr

تابع argptr به این دلیل بازه آدرسها را بررسی می کند که اطمینان حاصل کند دسترسی به حافظه تنها در محدوده مجاز پروسه فعلی انجام می شود. در صورت عدم بررسی بازه آدرس، پردازه ممکن است به حافظه پروسههای دیگر یا حتی کرنل دسترسی پیدا کند که می تواند به مشکلات امنیتی منجر شود؛ مانند دسترسی غیرمجاز به دادههای حساس پردازههای دیگر و توانایی افشا یا دستکاری آن ها یا ایجاد اختلال در اجرای سایر پردازهها یا کرش کردن کرنل و ناپایداری آن.

مثال از فراخوانی سیستمی sys_read

در فراخوانی سیستمی sys_read، آرگومانها به صورت زیر دریافت و بررسی می شوند:

```
int
sys_read(void) Reza Chehreghani, 2 days ago * Upload base model
{
  struct file *f;
  int n;
  char *p;

  if(argfd(0, 0, &f) < 0 || argint(2, &n) < 0 || argptr(1, &p, n) < 0)
      return -1;
  return fileread(f, p, n);
}</pre>
```

در این کد، ابتدا argfd مقدار file descriptor را دریافت و بررسی میکند. سپس argint مقدار n (حداکثر بایتهایی که باید خوانده شود) را دریافت میکند. در نهایت، argptr به کار میرود تا اطمینان حاصل شود که

محدوده آدرسی که p (بافر) به آن اشاره می کند در حافظه مجاز پردازه قرار دارد و میتوان به تعداد n بایت از آن دسترسی داشت.

اگر این بررسی بازه آدرس انجام نشود و برنامهای تابع read (این فراخوانی مربوط به تابع read است) را با یک مقدار max بسیار بزرگ فراخوانی کند، سیستمعامل هنگام خواندن دادهها از فایل و نوشتن آنها در بافر p از محدوده حافظه پردازه خارج شده و ممکن است دادهها را در حافظه سایر پردازهها یا بخشهای حساس کرنل ذخیره کند. این امر میتواند مشکلات گفته شده را بوجود آورد یا حتی منجر به سرریز شدن بافر یا ایجاد trap شود.

بنابراین، بررسی بازه آدرس در argptr در sys_read و توابع مشابه، از دسترسی غیرمجاز، افشای دادهها و ناپایداری سیستم جلوگیری کرده و امنیت سیستم را تضمین می کند.

• بررسی گام های اجرای فراخوانی سیستمی در سطح کرنل توسط gdb

دستور bt در GDB برای نمایش پشته (Backtrace) استفاده می شود. این دستور تمامی فریمهای تابع در حال اجرا را لیست می کند، از جمله آدرسهای بازگشت، نام توابع، و محل (فایل و خط) مربوطه.

```
(gdb) bt
#0 syscall () at syscall.c:173
#1 0x80105ebd in trap (tf=0x8dffefb4) at trap.c:43
#2 0x80105c6a in alltraps () at trapasm.S:20
#3 0x8dffefb4 in ?? ()
Backtrace stopped: previous frame inner to this frame (corrupt stack?)
```

- Syscall.c است. این تابع فعلی که در آن اجرا متوقف شده، syscall است. این تابع در فایل syscall.c و خط 173 قرار دارد.
- trap.c این تابع، trap، با آرگومان 4tf=0x8dffefb فراخوانی شده است. در فایل trap.c و خط در دارد. این نشان می دهد که خطای مربوطه در حین اجرای یک تله (trap) رخ داده است.
 - 2 Frame تابع alltraps در خط 20 از فایل اسمبلی trapasm.S قرار دارد. این معمولاً بخشی از مدیربت استثناهای پایین سطح سیستمعامل است.
 - 3 Frame : یک فریم ناشناخته است که در آدرس حافظه 4x8dffefb0 قرار دارد. GDB قادر به شناسایی این بخش از کد یا ارتباط آن با کدی خاص نیست.
 - خط آخر: این پیام نشان می دهد که پشته ممکن است خراب شده باشد (Corrupt Stack).

دستور down برای حرکت در فریمهای پشته (Stack Frames) استفاده می شود. وقتی یک باگ یا توقف در تابعی رخ می دهد، GDB اطلاعات مربوط به فریم فعلی و فریمهای بالا را در پشته نشان می دهد. وقتی در فریمهای بالاتر پشته (مثل تابع فراخواننده) هستیم و می خواهیم به فریم پایین تر (توابع فرزند یا توابعی که مستقیماً اجرا شده اند) حرکت کنیم، از down استفاده می کنیم. هر بار اجرای دستور ما را یک فریم پایین تر می برد.

در اینجا با دستور up به فریم ۱ می رویم. مقدار رجیستر eax برابر ۵ می باشد. اما شماره فراخوانی سیستمی (getpid) برابر ۱۱ میباشد که برابر نمیباشند. دلیل آن است که برای اجرای یک برنامه سطح کاربر تعدادی فراخوانی سیستمی قبل و بعد آن اجرا میشوند. مثلا برای اجرای کامند ورودی، پردازه sh موظف است تا با فراخوانی سیستمی fork یک پردازه جدید بسازد و سپس خود پردازه جدید با فراخوانی سیستمی exec برنامه را لود می کند و در اتمام کارش با فراخوانی سیستمی exit به کار خودش پایان می دهد. همچنین پس از اتمام اجرای پردازه جدید، دوباره پردازه h با فراخوانی سیستمی علامت \$ را در صفحه چاپ کرده و با یک فراخوانی سیستمی علامت دیگر منتظر کامند جدید می ماند.

```
(gdb) p tf->eax
$8 = 11
```

همانطور که مشاهده می کنید مقدار رجیستر eax در چاپ هشتم برابر با شماره فراخوانی سیستمی getpid() می باشد.

• ارسال آرگومان های فراخوانی های سیستمی

برای این بخش ما برای ارسال آرگومان ها از ثبات ها استفاده می کنیم به این صورت که در برنامه سطح کاربر آرگومان را در یکی از ثبات ها قرار داده و در تابع مربوطه برای سیستم کال، آرگومان را از آن ثبات دریافت می کنیم. در فایل در په تابع به صورت زیر داریم که مقدار عدد را از رجیستر ebx می گیرد و به تابع سازنده پالیندروم که در فایل وجود دارد پاس می دهد. (نحوه ساختن یک سیستم کال در بولت بعدی توضیح داده شده است)

```
int sys_create_palindrome(void)

int num;

struct proc *p = myproc();

num = p->tf->ebx;

create_palindrome(num);

return 0;

}
```

تابع create_palindrome در فایل proc.c به صورت زیر پالیندروم عدد را میسازد.

```
542  void

543  create_palindrome(int num){

544   int ans = num;

545   while (num != 0)

546   {

547   ans = ans * 10 + num % 10;

548   num /= 10;

549   }

550   cprintf("%d\n", ans);

551 }
```

دقت شود که definition این تابع در فایل def.h قرار دارد.

برای تست این برنامه هم برنامه ای در سطح کاربر مینویسیم که کاربر با وارد کردن دستور پالیندروم و یک عدد به دنبال اون مثل palindrome پالیندروم عدد مورد نظر را بگیرد.

```
C proc.c
               C palindrome.c X C sysproc.c
C palindrome.c > ...
      #include "types.h"
      #include "user.h"
      void create_palindrome1(int num)
          int perv_val;
          asm volatile(
               "movl %%ebx, %0;"
               "movl %1, %%ebx;"
               : "=r"(perv_val)
               : "r"(num));
          create_palindrome();
          asm volatile("movl %0, %%ebx" : : "r"(perv val));
      int main(int argc, char *argv[])
          if (argc < 2)
               printf(1, "Didn't enter the number\n");
               exit();
          int num = atoi(argv[1]);
          create_palindrome1(num);
          exit();
```

همانطور که میبینید این برنامه در فایل palindrome.c به این صورت نوشته شده است که با استفاده از تابع perv_val را در ebx و استفاده از کد اسمبلی که در آن قرار دارد محتوای رجیستر ebx را در استفاده از کد اسمبلی که در آن قرار دارد محتوای رجیستر perv_val را در این رجیستر قرار میدهد. سپس سیستم کال مربوطه را صدا میزند و بعد از اتمام سیستم کال، مقدار رجیستر ebx را به مقدار قبلی خود برمی گرداند.

• نحوه اضافه کردن فراخوانیهای سیستمی

براى اضافه كردن فراخواني سيستمي به سيستم عامل، بايد چند جا آنها را اضافه كنيم:

- user.h

```
void create_palindrome(void);
int move_file(const char *, const char *);
int sort_syscalls(int);
int list_all_processes(void);
int get_most_invoked_syscall(int);
```

- syscall.h

```
#define SYS_create_palindrome 22
#define SYS_move_file 23
#define SYS_sort_syscalls 24
#define SYS_get_most_invoked_syscall 25
#define SYS_list_all_processes 26
```

- syscall.c

- usys.S

```
SYSCALL(create_palindrome)
SYSCALL(move_file)
SYSCALL(sort_syscalls)
SYSCALL(get_most_invoked_syscall)
SYSCALL(list_all_processes)
```

1. پیاده سازی فراخوانی سیستمی انتقال فایل

تابع sys_move_file را در فایل sysfile.c که برای فراخوانیهای سیستمی File-system میباشد تعریف میکنیم. در ابتدا متغیرهای محلی مورد نیاز را اضافه میکنیم.

```
int sys_move_file(void)
{
  struct inode *ip, *dp_new, *dp_old;
  struct dirent de;
  char name[DIRSIZ], *src_file, *dest_dir;
  uint off;
```

برای خواندن آرگومانها از استک یعنی فایل منبع و آدرس مقصد، از تابع argstr استفاده میکنیم که آرگومان فراخوانی سیستمی به اندازه کلمه n را به عنوان نشانگر رشتهای واکشی میکند.

```
// Fetch arguments from user space
if (argstr(0, &src_file) < 0 || argstr(1, &dest_dir) < 0)
  return -1;</pre>
```

در ابتدا هر فراخوانی سیستمی File_system باید تابع begin_op را صدا بزنیم.

begin op();

ما برای آنکه بتوانیم یک فایل را انتقال دهیم یعنی از یک دایرکتوری حذف و به یک دایرکتوری دیگر ببریم، نیازی نداریم در فایل اصلی تغییری ایجاد کنیم و فقط کافی است تا دایرکتوری جدید را به فایل لینک کنیم و لینک دایرکتوری فعلی به فایل را حذف کنیم. برای این کار ما نیاز به دایرکتوری فعلی فایل داریم. بنابراین از تابع nameiparent فعلی به فایل داریم تابع همچنین رشته inode را نیز پر می کند که اسم فایل استفاده می کنیم تا inode مربوط به آن را به ما بدهد. این تابع همچنین رشته name را نیز پر می کند که اسم فایل می باشد.

```
// Look up source directory
if ((dp_old = nameiparent(src_file, name)) == 0) {
  end_op();
  return -1;
}
```

حال برای آنکه بتوانیم فایل را از دایرکتوری مبدا حذف کنیم، باید بدانیم که فایل در کدام entry آن قرار دارد. برای این کار از تابع dirlookup استفاده می کنیم که مقدار off را برای ما پر می کند. همچنین این تابع، inode مربوط به فایل را نیز می دهد.

```
// Look up source file
if((ip = dirlookup(dp_old, name, &off)) == 0) {
  end_op();
  return -1;
}
```

حال که inode دایرکتوری مبدا و فایل را داریم، فقط inode دایرکتوری مقصد میماند که آن را به کمک تابع namei بدست می آوریم که با گرفتن آدرس یک فایل به صورت رشته، inode آن را برمیگرداند.

```
// Look up destination directory
if((dp_new = namei(dest_dir)) == 0) {
  end_op();
  return -1;
}
```

حال که همه inode های لازم را داریم. به سراغ انجام عملیات انتقال می رویم. اول دایرکتوری مقصد را به فایل لینک می کنیم. این کار را با تابع dirlink انجام می دهیم که اسم فایل و شماره inode آن و دایرکتوری مقصد را به عنوان آرگومان می گیرد. البته قبل چک می کنیم که روی یک device قرار داشته باشند. نکتهای که وجود دارد آن است که برای انجام عملیات روی یک inode باید آن را در حین عملیات lock کنیم. که در ابتدا با تابع ilock دایرکتوری مقصد را قفل کرده و در انتها هم با iunlockput قفل را باز کرده و ارجاع به آن inode در حافظه را رها می کنیم.

```
// Link the file in the destination directory
ilock(dp_new);
if(dp_new->dev != ip->dev || dirlink(dp_new, name, ip->inum) < 0) {
  iunlockput(dp_new);
  end_op();
  return -1;
}
iunlockput(dp_new);</pre>
```

حال باید لینک دایرکتوری فعلی فایل را حذف کنیم. از آنجایی که تابع آماده برای dirunlink نداریم، باید به صورت دستی این کار را انجام دهیم. بنابراین یک فایل از ساختار dirent که برای entry ها در دایرکتوری استفاده می شود درست می کنیم و تمام خانههای آن را برابر صفر می کنیم. سپس این dirent را در محل off دایرکتوری مبدا می نویسیم. با این کار در واقع لینک را حذف کردهایم. با حذف این لینک در واقع این گونه به نظر می رسد که فایل از دایرکتوری مبدا حذف شده است.

```
// Unlink the file from its original location
memset(&de, 0, sizeof(de));
ilock(dp_old);
if(writei(dp_old, (char*)&de, off, sizeof(de)) != sizeof(de)){
  iunlockput(dp_old);
  end_op();
  return -1;
}
iunlockput(dp_old);
```

2. پیاده سازی فراخوانی سیستمی مرتب سازی فراخوانی های یک پردازه

برای پیاده سازی این تابع، ابتدا باید تغییراتی ایجاد کنیم تا فراخوانیهای سیستمی یک پردازه را ذخیره کند. بنابراین به ساختار struct proc چند متغیر اضافه می کنیم. از آرایه به طول ۶۴ برای نگه داری فراخوانیهای سیستمی استفاده می کنیم. یعنی حداکثر ۶۴ تا فراخوانی سیستمی را می توانیم بشماریم.

هنگام مقداردهی اولیه یک پردازه، تعداد فراخوانیهای سیستمی را برابر صفر قرار میدهیم.

```
// Initialize number of system calls
p->syscalls_count = 0;
```

برای چاپ نام یک فراخوانی سیستمی، یک آرایه از اسامی فراخوانیهای سیستمی تشکیل میدهیم تا اسامی را نگه دارد و به ازای هر فراخوانی سیستمی، نام آن را هم در ساختار proc ذخیره میکنیم.

```
static char *syscall names[] = {
 [SYS fork]
                "fork",
               "exit"
 [SYS wait]
               "wait",
 [SYS pipe]
               "pipe",
 [SYS read]
               "read",
               "kill",
 [SYS kill]
               "exec"
 [SYS exec]
               "fstat",
 [SYS fstat]
 [SYS chdir]
               "chdir",
 [SYS dup]
 [SYS getpid]
               "getpid",
 [SYS sbrk]
 [SYS sleep]
               "sleep",
 [SYS uptime]
               "uptime",
 [SYS open]
               "open",
 [SYS write]
               "write",
 [SYS mknod]
               "unlink",
 [SYS unlink]
 [SYS link]
               "link",
 [SYS mkdir]
               "mkdir",
               "close",
 [SYS close]
                                   "create palindrome",
 [SYS create palindrome]
                                   "move file"
 [SYS move file]
```

برای ذخیره سازی فراخوانیهای سیستمی، قبل از اجرای تابع آن، به شرط آنکه تعداد فراخوانیهای سیستمی بیشتر از ۶۴ نشود، شماره و نام آن را در انتهای آرایه اضافه میکنیم.

حال برای فراخوانی سیستمی sys_sort_syscalls، تابع sys_sort_syscalls را در فایل sysproc.c که مربوط به فراخوانیهای سیستمی پردازهها میباشد، تعریف میکنیم.این تابع آرگومان ورودی یعنی pid را از استک خوانده و تابع sort_syscalls را صدا میزند که در فایل proc.c تعریف شده است. دلیل این کار این است که اطلاعات پردازهها در متغیر ptable قرار دارد که این متغیر فقط در فایل proc.c در دسترس میباشد.

```
int sys_sort_syscalls(void) {
  int pid;

if (argint(0, &pid) < 0)
   return -1;
  return sort_syscalls(pid);
}</pre>
```

در تابع sort_syscalls، ابتدا پردازه ها را با تابع acquire قفل می کنیم. سپس به دنبال pid مورد نظر می گردیم. حال که پردازه را پیدا کردیم، آرایه ای که فراخوانی های سیستمی را در آن ذخیره می کنیم را به کمک bubble sort مرتب می کنیم. سپس آن ها را چاپ می کنیم. البته چک می کنیم که اگر از یک فراخوانی سیستمی چند بار استفاده شده است، آن را فقط یک بار چاپ کنیم.

```
sort syscalls(int pid)
int i, j, tmp num, last one = 0;
acquire(&ptable.lock);
for(p = ptable.proc; p < &ptable.proc[NPROC]; p++){</pre>
  if(p->pid == pid) {
     for(i = 0; i < p->syscalls count-1; i++) {
       for(j = 0; j < p->syscalls_count-i-1; j++){
         if(p->syscall_num[j] > p->syscall_num[j+1]){
           tmp num = p->syscall num[j];
           tmp name = p->syscall name[j];
          p->syscall num[j] = p->syscall num[j+1];
          p->syscall name[j] = p->syscall name[j+1];
          p->syscall num[j+1] = tmp num;
          p->syscall name[j+1] = tmp name;
    cprintf("System calls for process %d:\n", pid);
     for(i = 0; i < p->syscalls count-1; i++)
       if(p->syscall num[i] != last one){
         cprintf("Syscall #%d: %s\n", p->syscall num[i], p->syscall name[i]);
         last one = p->syscall num[i];
     release(&ptable.lock);
release(&ptable.lock);
```

3. پیادهسازی فراخوانی سیستمی برگرداندن بیشترین فراخوانی سیستم برای یک فرآیند خاص

برای پیاده سازی این تابع، ابتدا باید تغییراتی ایجاد کنیم تا تعداد هر فراخوانی سیستمی برای یک پردازه ذخیره شود. بنابراین به ساختار struct proc یک متغیر اضافه می کنیم. از یک آرایه برای این کار استفاده می کنیم

که در ایندکس i ام آن تعداد فراخوانی های سیستم کال شماره i ذخیره شده است. بنابراین برای تمام سیستم کال ها، تعداد فراخوانی آن ها را داریم.

```
int syscall_invokes[MAX_SYSCALLS]; //Array to count each syscall
```

همچنین برای هر پروسس که شروع می شود، در تابع allocproc این آرایه را به صفر اینیشیالایز می کنیم.

```
allocproc(void)

// Initialize number of each system call
memset(p->syscall_invokes, 0, sizeof(p->syscall_invokes));
```

حال تابع sys_get_most_invoked_syscall را به صورت زیر در sysproc.c تعریف می کنیم get_most_invoked_syscall را که در تا بعد از دریافت آرگومان pid به وسیله argint، تابع proc.c است صدا می زنیم.

تابع get_most_invoked_syscall در proc.c به صورت زیر تعریف شده است.

```
get_most_invoked_syscall(int pid){
 char *syscall name = "";
 int syscall_invokes = 0;
 int syscall_num = 0;
  struct proc *p;
  acquire(&ptable.lock);
  for(p = ptable.proc; p < &ptable.proc[NPROC]; p++){</pre>
   if(p-\rangle pid == pid){
     for(int i =0; i< p->syscalls_count;i++){
        if(syscall_invokes <= p->syscall_invokes[p->syscall_num[i]]){
            syscall_invokes = p->syscall_invokes[p->syscall_num[i]];
            syscall_name = p->syscall_name[i];
            syscall_num = p->syscall_num[i];
      if (syscall_invokes > 0){
        cprintf("Most invoked syscall for process %d is %s with %d invokes\n",
          p->pid, syscall_name, syscall_invokes);
       release(&ptable.lock);
       return syscall_num;
  release(&ptable.lock);
```

این تابع ابتدا در ptable به دنبال پروسس با آیدی مورد نظر می گردد. سپس زمانی که آن را یافت، بر روی سیستم کال های آن یک حلقه می زند و برای هر کدام اگر تعداد invoke های آن بیشتر از syscall_invokes بود، آن را به عنوان بیشترین فراخوانی سیستم برای یک فرآیند خاص انتخاب می کند. سپس اگر این فراخوانی سیستمی را یافت آیدی پروسس، نام و تعداد فراخوانی های آن سیستم کال را برمی گرداند. در غیر این صورت منفی یک برمی گرداند.

برای تست این فراخوانی سیستمی، برنامه سطح کاربر زیر را نوشتیم که ابتدا چک می کند طرز صدا زدن این برنامه درست است یا خیر سپس pid نوشته شده توسط کاربر را ذخیره می کند و سیستم کال را با آن pid فراخوانی می کند. اگر این سیستم کال نتواند به هر دلیلی این بیشترین فراخوانی سیستم برای یک فرآیند خاص را برگرداند، ارور مورد نظر نمایش داده می شود.

4. پیادهسازی فراخوانی سیستمی لیست کردن پردازه ها

اول تابع sys_list_all_processes را به صورت زیر در فایل sysproc.c تعریف می کنیم.

```
int sys_list_all_processes(void){
   return list_all_processes();
}
```

این تابع، تابع list_all_processes در فایل proc.c را فراخوانی می کند.

در فایل proc.c ، آیدی ها و در واقع تمام اطلاعات پروسس ها در ptable ذخیره شده اند. با استفاده از قطعه کد زیر در ptable را ابتدا lock می کنیم و سپس به دنبال برنامه های در حال اجرا می گردیم و طبق خواسته دستور پروژه، pid و تعداد سیستم کال های آن ها را که در pid -syscalls_count قرار دارد ، پرینت می کنیم. در آخر هم چک میکنیم که اگر پروسس در حال اجرایی پیدا نکردیم -1 در غیر این صورت 0 برگردانیم (که کلا نیازی نبود)

برای تست این سیستم کال یک برنامه سطح کاربر نوشتیم که صرفا در آن این سیستم کال صدا زده می شود. کد این برنامه به صورت زبر است.